NORA IOIL

Palatul cu povești

CĂLĂTORIE ÎN BIBLIOTECA PENTRU COPII

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ CONSTANȚA

1999

Prolog

Cu o pană de soare-am desenat
Un căluț înaripat
Cuvintele le-am țesut câte două
Și v-am făcut o caleașcă de rouă,
De cântec și răcoare
Deci, poftiți la plimbare!
Vom intra într-o împărăție
Cu palate de... hârtie.
Fiecare din ele e scris
Cu lumină și vis
Pretutindeni vom găsi prieteni
(mai vechi sau mai noi)
Pe care-i vom numi "eroi".
Dacă vă temeți de Baba Cloanța și zmei,
Luați cu voi un retevei!
Hai, căluț înaripat,
Din palat, în alt palat,
S-adunăm în car de rouă
Slovă și lumină nouă
Și din cărți nenumărate
Să clădim alte palate
Pentru minți iscoditoare
Și vise cutezătoare

POVEȘTI
PENTRU
CEI
MICI
Palatul basmelor
Ia priviți ce scrie-aici:
“Basme pentru cei mai mici”
Să intrăm, deci, binișor,
În lumea poveștilor:

Albă - ca - Zăpada

Am să vă deschid o copertă minunată
Care seamănă cu o poartă.
Prin ea de intrați, dragi prieteni voinici,
Îi întâlniți pe cei șapte pitici.

Știți de ce au încetat sfada?
Au zărit-o pe Albă-ca-Zăpada.
Deretică și coase și gătește
Căsuța lor acum strălucește
Hai, luați-i pe pitici de mână
Și intrați în basmul în care
Albă-ca-Zăpada e stăpână.

Frații Grimm au așternut
povestea ei pe hârtie,
Ca să vă legene visele în copilărie
Dacă ați citit-o și vreți basme mai noi,
Să facem cunoștință cu alți eroi!
Rugați-i, totuși, pe cei șapte pitici,
S-o spună fraților voștri mai mici.

Amintiri din copilărie

Ia, uite-l și pe șugubățul Nică!
Nu, nu este cel... fără frică
Al Ninei Cassian,
E doar un copil năzdrăvan
Despre care - fără îndoială - voi ați citit,
Cum pupăza mândră, din tei, a găjbit,
De s-a mâniat pe el tot satul.
"Zbânțuitul" a făcut-o "de oaie" și cu scăldatul
Și cu cireșul mătușii Mărioara
Și, dacă mai străbatem câteva file,
Aflăm pe unde a umblat cu școala,
Cum s-a căptușit de râie la Irinuca
De nu mai știa ce să-i facă biata mămuca
Ce mai, era un năzdrăvan și jumătate,
Cum apare în acele "Amintiri" minunate
Pe care le-a așternut, pentru voi, pe hârtie
Hâtrul Ion Creangă, gândind cu drag la copilărie.
Dacă nu știați, aflați că Nică cel năzdrăvan
A ajuns mai târziu, marele nostru povestitor humulesțean.

Punguța cu doi bani

Ce-i cu bătrânii ăștia puși pe sfadă?
N-au timp nici să audă, nici să vadă
Cum au intrat într-o nouă poveste
De-a lui Ion Creangă.
De n-ar fi fost cocoșul năzdrăvan
Sfada le-ar fi fost în van.
S-ar fi ales, probabil, cu o astenie,
Iar voi c-o pană multicoloră la pălărie.
Eroul nostru, însă, deși un biet animal domestic,
Era isteț
Și l-a învins pe boierul hrăpăreț.
Moșneagului i-a umplut inima de bucurie
(Dar și ograda toată)
Și astfel a fost scrisă pentru voi
"Punguța minunată"

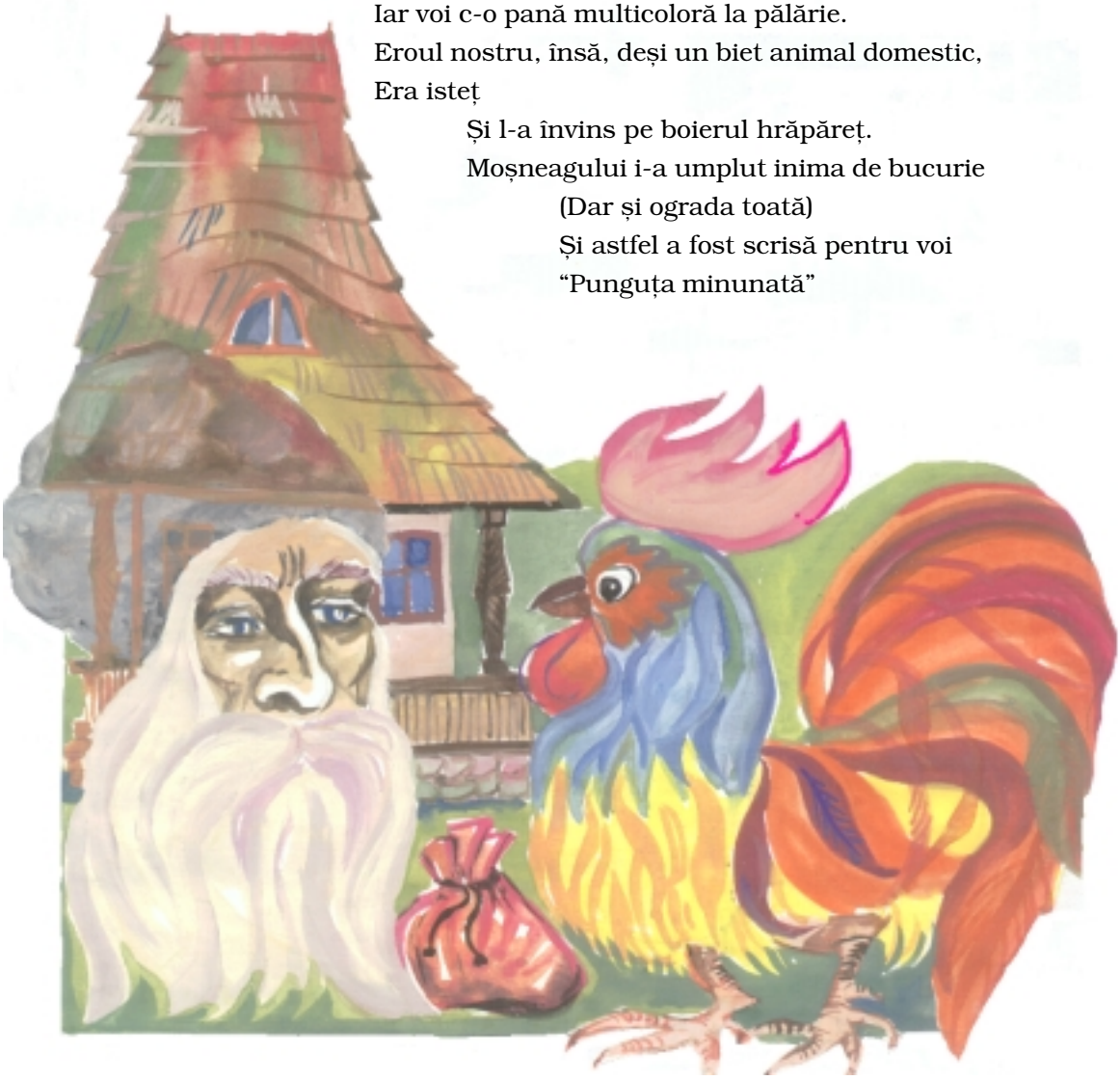

Dumbrava minunată

Fiindcă v-ați uitat acasă pălăriile de soare
Am să vă duc într-un loc cu răcoare
Nu! să nu-ncercați să vă faceți coifuri din file!
Cărțile sunt scrise cu iubire
Și tot așa se cuvine să le citiți și voi
Să nu le rupeți, să nu le trântiți în noroi!
Fiecare cuvânt vă face mai frumoși și mai înțelepți,
Mai buni și mai drepți
Cu un cuvânt poți clădi o lume
Ce mai! Poți înfăptui orice minune:
Îl poți îmblânzi pe uriaș
Și-l transformi în prieten pe vrăjmaș.

Deci, aveți grijă cum umblați cu ele!
Nu le alegeți pe cele din noroi,
Ci culegeți-le pe cele din stele.
Iar cărțile care găzduiesc cuvinte
Să vă fie călăuză pentru inimă și minte,
Prieteni dragi, pe care să-i iubiți
Și să-i respectați ca pe niște frați.
Deci, poftiți în dumbrava cu răcoare
Și alegeți-vă câte un copac drept umbrelă de soare!
Fetița care vorbește cu "Sora Soarelui"
E Lizuca (însă nu Lizuca-uituca, eroina Ninei Cassian).
Fetița pe care-o vedeți e tristă:
Mămica ei nu mai există,
Iar mama vitregă e dușmănoasă,
De aceea Lizuca a fugit de acasă.
Ea caută drumul către bunici
În timp ce Patrocle "discută" cu niște furnici.
Haideți să pornim cu ea printre copaci
Și s-o conducem la cei dragi!
Apoi la cartea lui Sadoveanu să ne-ntoarcem, frumos,
Și să ascultăm blânda zicere a graiului său melodios.

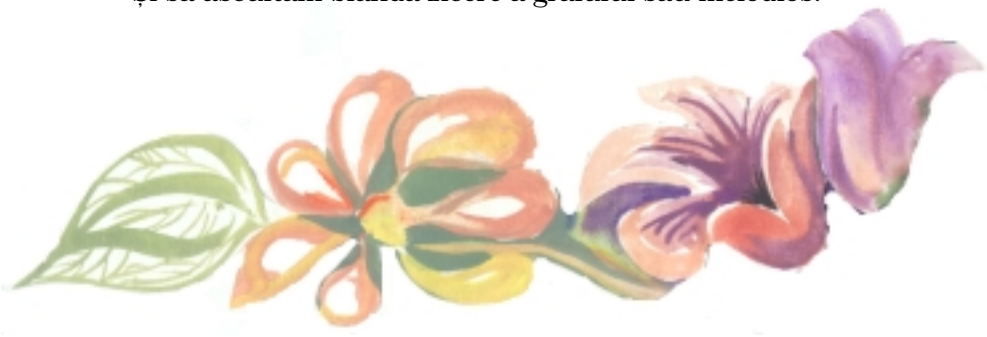

Făt-Frumos Măzărean

Tot Sadoveanu a scris și povestea
Lui Făt-Frumos Măzărean,
Și pe aceea cu măgărușul
Numit Ianoș Năzdrăvan.
Despre năstrușnicul măgăruș
O să vă citească mămica,
Acum haideți s-o ascultăm pe bunica
Depănând basmul lui Făt-Frumos Măzărean,
Acel viteaz pământean.
Pornit să-și afle norocul în lume,
El și-a presărat drumul
Numai cu fapte bune
(Așa trebuie să faceți și voi,
Chiar dacă nu sunteți eroi).
A ajutat vulturul, știuca și furnica,
De aceea și pe el îl ajută Sfânta Vineri
Și Sfânta Duminică,
Să-și afle norocul și fecioara iubită.
Ei, și acum s-o lăsăm pe bunicuța trudită
Să se odihnească lângă nepoței,
Iar noi să pornim, printre file,
Pe alte alei.

Pinocchio

Băiețelul care ne face semn
A fost o păpușă de lemn.
Pinocchio, acesta-i numele său.
Era un copil rău,
N-o asculta nici pe zâna
Care i-a pus scânteia vieții în piept,
Nici pe greierașul înțelept,
Fuge de acasă și de la școală,
Înșiră minciuni ca mărgelele pe sfoară,
De aceea primește o pereche
De urechi de măgar
Și un nas cât o prăjină în dar.

La sfârșit îl scapă pe Gepetto
Din burta lacomei balene,
Se vindecă de lene
Și devine un copil cuminte.
Povestea e plină de învățăminte
Și vă arată cum să creșteți
Buni, ascultători și voinici
Ca niște Feți-Frumoși mici.

Pinocchetta

În această carte locuiește Pinoccheta
Cea meșterită de Mama Gepetta
E sora lui Pinocchio, de cârpă și ață
Trezită de Emilio Bologna (autorul ei) la viață
Ea sfatul Zânei îl nesocotește
Și-asemeni fratelui său, multe pătimește.
Nu, oricât m-ați ruga,
N-o să vă spun ce-a pățit
Ca să vă puteți apuca de citit!
Doar atât: o fetiță adevărată a devenit,
Un personaj de toți copiii îndrăgit.

Logodnica lui Pinocchio

"Logodnica lui Pinocchio" - numită Picchiuța,
E cartea lui Ugo Scotti-Berni,
În care micuța
Și gingașa păpușă e construită
De Gepetto, meșterul iscusit
Pentru a-l face pe Pinocchio fericit.
Ia priviți-o ce frumoasă e
Și ce maniere alese a deprins!
Era normal ca inima lui Pinocchio,
Zărind-o, să se fi aprins.
Dar și Picchiuța e gata să-și dea viața
Pentru admiratorul său
Aflat în luptă cu Barbă-roșie cel rău.
Pentru gestul ei, zâna cu părul azuriu o însuflețește,
Apoi, spre bucuria noastră,
Destinele celor doi eroi le unește.

Ciuboțelele ogarului

Ghici, cine e iepurașul cu pană de păun la pălărie,
Care aleargă după coperta aceea de carte colilie?
Dacă veți intra pe aleile dintre file,
Veți afla ce-a pățit iepurașul în seara unei zile,
Și de ce, de-atunci, tot aleargă după el
Șmecherul ogar.
Haideți, intrați în povestea
Ce-l are pe Călin Gruia făurar!

Crăiasa zăpezii

Călare fiecare pe câte un ren,
Să intrăm în povestea lui Andersen.
Îmbrăcați-vă cu haine groase,
Căci vom străbate ținuturi geroase,
Însoțiți de Gretchen, eroina mânată de dor,
Pe urmele prietenului Karl
Și a ținutului zăpezilor.
Priviți-i cum scriu împreună
Cuvântul "veșnicie",
Apoi ies, triumfători, din recea
Crăiesei împărăție.
E o poveste despre prietenia adevărată
Care deschide orice poartă.

Lebedele

Neostenită ca marea,
Stârnind în jur mirarea
Cine-mpletește, tăcută,
Cămașă după cămașă,
Din urzica bătută?
Cine sunt lebedele
Care zboară peste oceane
Și peste înaltele creste
Luminând, cu albul penelor,
Filele de poveste?
Aceste file din care ne zâmbește,
Ca dintr-un nordic desen,
Fermecătorul Andersen,
Vorbesc despre iubirea de frate,
Despre acele sentimente curate
Ce sălășuiesc într-o inimă de soră
Și care ne învăluie cu lumină de aurora.
S-o lăsăm din cap până-n tălpi
Să ne poleiască!
Ei, cine începe prima pagină să citească?

Doi feți cu stea în frunte

S-a înserat și printre gene
Vi se joacă Moșul Ene.
E ora când se deapănă visele,
De lună ninsele
Și totuși în împărăția noastră,
de poveste,
Ceva strălucește de mă orbește.
Ah! V-au trezit chiar și pe voi!
dar nu-i certați! Sunt doi eroi,
Doi Feți-Frumoși, cu stea în frunte.
Au să vă istorisească acele crunte
Încercări prin care au trecut.
Până-n clipa în care au renăscut:
Cum au răsărit dintr-o tulpină
Și s-au făcut scânteie de lumină,
Cum au grăit cu suflarea valurilor
Și au vorbit în limba fiarelor
Până când a ajuns inima părintească
Să-i recunoască...
Ați adormit cu basmul lui Slavici în gând
(Dar nu înainte de a-i asculta și ultimul rând).

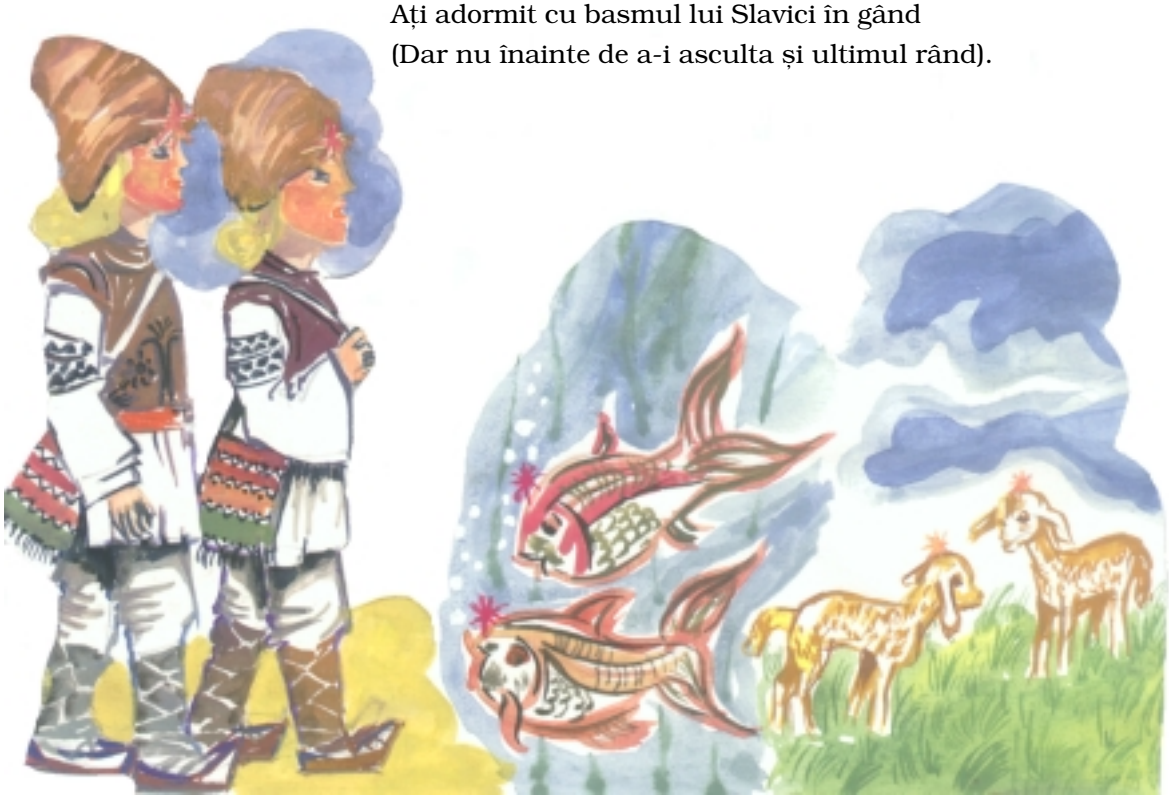

Țupa-țup

De sub un brustur uriaș
ne face semn un iepuraș:
“Pe mine mă cheamă Țupa-țup
Și de la școală acasă mă duc.
Voi nu știți, copii, ce-am pățit,
Fiindcă povestea nu mi-ați citit.
Am avut un toc mic-mititel,
Frumos-frumușel,
Cioplit din os, la un capăt ros,
Pe care nu știu unde l-am lăsat
De teama dulăului care se pornise pe lătrat.
Poftiți cu mine în pădurea verde, de catifea,
Să-l cunoașteți pe Moș Labă-grea,
Pe Rița-Veverița și pe alți prieteni
Ce-au luat pădurea pieptiș
Până mi-au aflat tocul într-un luminiș.
Povestea lui Irimie Străuț e un joc de cuvinte
Pe care-o să-l țineți minte.
Veți învăța din ea,
Câte feluri de “toc” există în limba română,
Nesecata și limpedea noastră fântână.

Palatul unde domnește istoria

Palatul cu povești e mare
Eu v-am invitat la plimbare
În Împărăția cărții pentru copii
În care, de citești, multe poți să știi.
El este numai o încăpere,
E drept, ne atrage precum pe albină borcanul cu miere.
Când foșnește crângul dulce al lumii cu povești
Uiți de tine, de parcă nici nu mai ești.
Dar, veniți să vedeți
Palatul în care istoria domnește,
Unde curajul și vitejia devin poveste,
Să-i cunoașteți pe Gruia lui Novac,
Pe Ștefan și Cuza și Mihai,
Pe Pintea Viteazul și pe haiducii lui Șapte Cai
Sunt pagini de carte pe care, de le citești,
Ca eroul din poveste-ai să crești:
Viteaz, destoinic, bun și curajos

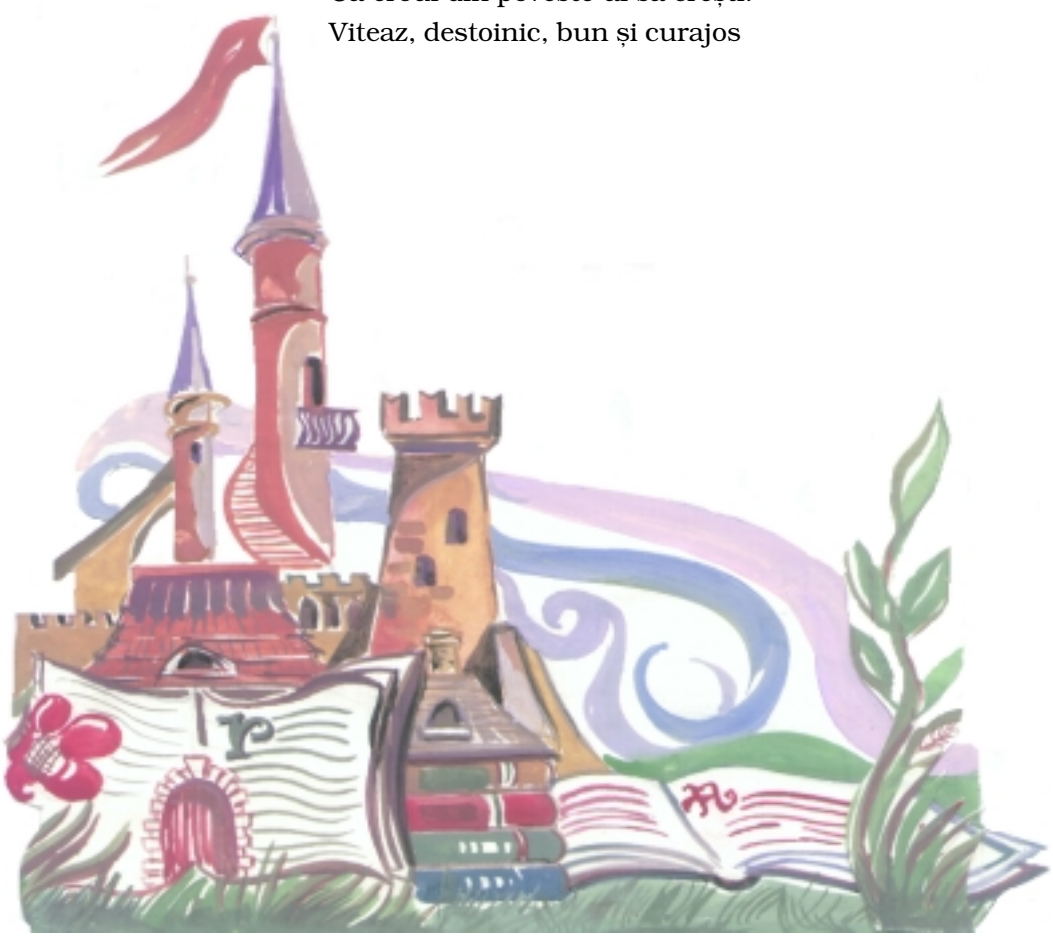

Palatul poveștilor cu animale

Iar acum, haideți să intrăm frumos
În Palatul poveștilor cu animale, cu gâze și flori
Și să facem cunoștință cu alți eroi,
Vietăți mai mari, sau mai mici,
Constructori harnici, deși uni-s pitici.
Cu uimitoarea Uzina Flora
Ce ne dă ozon tuturora.
Ei, și-acum să ne-așezăm între filele Cărții de geografie
Și să pornim în călătorie,
Ca pe un covor fermecat,
Pe orice meleag, fie și-ndepărtat.
Să ajungem la Pol cu Nansen
și Amundsen și cu alți exploratori,
Ori la Ecuator, să stoarcem ploi torențiale din nori.
Pe aripile acestor cărți poți ajunge oriunde dorești,
Fără bani, trebuie numai să le citești!

Sfârșitul călătoriei

O lume întreagă încape
În fiecare pagină de carte.
Le puteți lua cu voi acasă,
Sau le puteți citi aici,
În Sala de lectură pentru cei mici.
Când ochii v-au obosit și vreți să vă odihniți,
În Sala de audiții și proiecții poftiți!
Aici, cu căști la ureche, ca niște astronauți
Povești pe disc ascultați,
Ori vizionați Micky Mouse-y drăguți
Și alte desene animate inspirate de povești
De nu-ți mai vine să te oprești

Pentru că Împărăția cărții e minunată
Și n-am vrea să-i aflăm capătul niciodată.
Deci, dragii mei, toți cei care iubiți
Basmul, călătoria, istoria, poezia, visarea,
Lumea-ntreagă cu munții și marea,
Adică tot ce încape
Între file de carte,
Poftiți în "dumbrava minunată" a palatului de hârtie,
Lumea a tot ce înseamnă "copil" și copilărie!
Feți-Frumoși ai zilei de mâine,
Înțelepciunea, lumina,
Culegeți-le din pagini de carte, precum albina
Casa cărții vă așteaptă mereu cu porțile deschise,
Cu fântâna nesecată a tinereții
Și cu izvoare de vise!

C U P R I N S

Prolog 5

Alba-ca-Zăpada 7

Amintiri din copilărie 8

Punguța cu doi bani 9

Dumbrava minunată 10

Făt-Frumos Măzărean 12

Pinocchio 13

Pinocchetta 14

Logodnica lui Pinocchio 14

Ciubotelele ogarului 15

Crăiasa zăpezii 16

Lebedele 17

Doi feți cu stea în frunte 18

Țupa-țup 19

Palatul unde domnește istoria 20

Palatul poveștilor cu animale 21

Sfârșitul călătoriei 22